Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U002365

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волос Олена Іллівна

2. Olena I. Volos

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 09-06-2026

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13209

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.81.21, 15.81.61, 15.81.65, 15.81.99

Тема дисертації:

1. Сімейні чинники психологічного благополуччя студентів

2. Family factors of psychological well-being of students

Реферат/анотація:

1. Об’єкт – психологічне благополуччя студентів; мета – сімейні чинники психологічного благополуччя студентів на етапі психологічної сепарації від батьків; методи – теоретичні, емпіричні, математико-статистичної обробки даних; новизна – вперше представлено та емпірично перевірено концептуальну модель сімейної взаємодетермінації психологічного благополуччя студентів із виділенням фіксованих у життєвому сценарії форм сімейного досвіду, зокрема, типу прив’язаності, особистісних схем та сімейних міфів, та функціонування сімейної системи на етапі психологічної сепарації, включаючи регуляторні параметри, характеристику психологічного клімату сім’ї, міжособистісних взаємин та стимуляцію напрямків особистісного зростання у сім’ї; вперше виявлено типологічні профілі психологічного благополуччя студентів та їх специфіку сімейнообумовленої системи ресурсів, фіксованих у життєвому сценарії форм сімейного досвіду, актуального функціонування сімейної системи у період сепараційної кризи; вперше

визначено факторну структуру функціонування сім'ї студентів на етапі сепараційної кризи, яка включає три фактори: «Коректна психологічна сепарація», «Конфліктна взаємодія», «Функціональність сімейної системи» та зв'язок факторів із психологічним благополуччям, ресурсами та імунітетом особистості; вперше виявлено низку сімейнообумовлених предикторів рівня психологічного благополуччя студентів, до яких увійшли психологічна ресурсність, психологічний імунітет, коректна психологічна сепарація, функціональність сімейної системи та конфліктна сімейна взаємодія; розширено уявлення про рівень психологічного благополуччя, ресурсності та психологічного імунітету студентів на етапі психологічної сепарації від батьків; розширено уявлення про специфіку взаємозв'язків психологічних ресурсів, психологічного імунітету та психологічного благополуччя особистості студентського віку; розширено уявлення про фіксовані у життєвому сімейному сценарії форми досвіду, зокрема типу прив'язаності, схема-режимів та сімейних міфів, та їх зв'язок із психологічним благополуччям, ресурсами та імунітетом особистості; розширено уявлення про прояви кризи психологічної сепарації в сім'ях студентів, в тому числі, симетричність-асиметричність сепараційних процесів за основними сферами по відношенню до матері та батька, міжособистісні стосунки, регуляцію сімейної системи та стимулювання напрямків особистісного зростання у сім'ї, їх зв'язок із психологічним благополуччям, ресурсами та імунітетом особистості; уточнено феномен циркулярної каузальності психологічного благополуччя-неблагополуччя особистості та функціональності сімейної системи; дістала подальшого розвитку система засобів психологічного супроводу через розробку корекційно-розвивальної програми підвищення психологічного благополуччя студентів, що ґрунтується на системному підході до сімейного та особистісного функціонування й передбачає комплексний вплив на ключові сімейнообумовлені психологічні мішені; результати: вивчений феномен психологічного благополуччя особистості студентського віку у контексті сімейнообумовленої системи ресурсів, побудовано концептуальну модель сімейних чинників психологічного благополуччя студентів, яка побудована на системних принципах взаємодетермінації та динамічності феноменів психологічного благополуччя, системи психологічних ресурсів та сімейного функціонування, як фіксованого у життєвому сценарії досвіду сімейних взаємин, так й актуального сімейного гомеостазу у період розгортання процесів психологічної сепарації. Визначені закономірності та розроблена концептуальна модель сімейної детермінації психологічного благополуччя студентів у період психологічної сепарації може бути використана у практичній роботі щодо відновлення психологічного благополуччя особистості. У роботі представлена розробка психодіагностичного комплексу та корекційно-розвивальної програми оптимізації психологічного благополуччя студентів у період психологічної сепарації від батьків через розвиток сімейнозумовлених особистісних ресурсів, яка ґрунтується на системному підході до сімейного та особистісного функціонування й передбачає комплексний вплив на ключові психологічні мішені: сімейні міфи та установки, процеси психологічної сепарації, дезадаптивні схема-режими, психологічну ресурсність та імунітет, а також роботу зі стереотипами сімейної взаємодії та розвитком навичок конструктивної комунікації. Результати дисертаційного дослідження впроваджені в освітній процес закладу вищої освіти України; галузь – психологія.

2. Object – students' psychological well-being; goal – family factors influencing students' psychological well-being during the stage of psychological separation from parents; methods – theoretical, empirical, and mathematical-statistical data analysis; novelty – for the first time, a conceptual model of family co-determination of students' psychological well-being has been presented and empirically tested, identifying forms of family experience fixed in life scenarios, in particular, attachment styles, personality schemas and family myths, and the functioning of the family system during the stage of psychological separation, including regulatory parameters, characteristics of the family's psychological climate, interpersonal relationships, and the stimulation of avenues for personal growth within the family; for the first time, typological profiles of students' psychological well-being and the specifics of their family-determined resource system, forms of family experience fixed in life scenarios, and the current functioning of the family system during the separation crisis have been identified; for the first time, the factor structure of students' family functioning during the separation crisis stage has been determined, which includes three factors: «Proper Psychological Separation», «Conflictual Interaction», «Functionality of the Family System»,

and the relationship between these factors and psychological well-being, resources, and personal resilience; for the first time, a number of family-related predictors of students' psychological well-being have been identified, including psychological resources, psychological resilience, proper psychological separation, family system functionality, and conflictual family interaction; the understanding of the level of psychological well-being, resourcefulness, and psychological resilience of students during the stage of psychological separation from parents has been expanded; the understanding of the specifics of the interrelationships between psychological resources, psychological resilience, and psychological well-being in students has been expanded; expanded understanding of the forms of experience fixed in the family life scenario, in particular attachment styles, schema-modes, and family myths, and their connection to psychological well-being, resources, and personal resilience; expanded understanding of manifestations of the psychological separation crisis in students' families, including the symmetry and asymmetry of separation processes across key domains in relation to the mother and father, interpersonal relationships, regulation of the family system, and fostering avenues for personal growth within the family, their connection to psychological well-being, resources, and personal resilience; the phenomenon of circular causality between an individual's psychological well-being or distress and the functionality of the family system has been clarified; the system of psychological support tools has been further developed through the creation of a corrective-developmental program to enhance students' psychological well-being, which is based on a systemic approach to family and personal functioning and involves a comprehensive impact on key family-determined psychological targets; results: the phenomenon of psychological well-being among students was studied within the context of a family-determined system of resources; a conceptual model of family factors influencing students' psychological well-being was constructed, based on the systemic principles of mutual determination and the dynamism of psychological well-being phenomena; systems of psychological resources and family functioning, encompassing both the fixed life-scenario experience of family relationships and the current family homeostasis during the unfolding of psychological separation processes. The identified patterns and the developed conceptual model of family-based determination of students' psychological well- being during the period of psychological separation can be utilized in practical work aimed at restoring an individual's psychological well-being. The study presents the development of a psychodiagnostic complex and a corrective-developmental program for optimizing students' psychological well-being during the period of psychological separation from parents through the development of family-determined personal resources, this program is based on a systemic approach to family and personal functioning and involves a comprehensive impact on key psychological targets: family myths and attitudes, processes of psychological separation, maladaptive schema-modes, psychological resourcefulness and resilience. The results of the dissertation research have been implemented in the educational process of a higher education institution in Ukraine; field – psychology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Kramchenkova V., Volos O., Vasylevych K. Separation from the parental family as a factor of psychological well-being of students. Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди «Психологія». 2024, Вип. 70, С. 111-125.

- Крамченкова В., Волос О. Генералізований тип прив'язаності та психологічний клімат сім'ї як чинники суб'єктивного благополуччя особистості студента Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія. Вип. 72, 2025.С. 98-118.
- Крамченкова В., Волос О. Системна сімейна психотерапія як засіб підвищення психологічного імунітету та ресурсності особистості у період сепараційної кризи. Наукові перспективи. Серія: Психологія 2025. № 5(59). С.1959-1974.
- Kramchenkova V., Volos O. Scheme-regimes of students' personality in different types of psychological well-being. Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія, 2025, Вип. 73, С. 268-284.
- Крамченкова В.О., Волос О.І. Роль сім'ї у психологічному благополуччі особистості. Наукові перспективи. Серія: Психологія. 2025. № 9(63). С. 1636-1650.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крамченкова Віра Олександрівна

2. Vira O. Kramchenkova

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01, 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1179-8540

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комар Таїсія Василівна

2. Taisiya V. Komar

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8957-0971

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зайцева Ольга Олександрівна

2. Olha O. Zaitseva

Кваліфікація: д.філософ, доц., 053

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8529-7269

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Большакова Анастасія Миколаївна

2. Anastasiya M. Bolshakova

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4343-6694

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єльчанінова Тетяна Миколаївна

2. Tetyana M. Elchaninova

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7403-4700

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Хомуленко Тамара Борисівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Хомуленко Тамара Борисівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Новолокін Антон Володимирович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна